

KUNTOUTUKSEN PALVELUIHIN OHJAUTUMINEN

Kuntoutuspalveluihin ohjaututaan usein toisen ammattilaisen kautta. Tähän opaslehtiseen on koottu tietoa, miten tulee toimia, että pääsee toimintakyvyn ja kuntoutustarpeen arvioon. Tiedot ohjautumisesta erilaisiin kuntoutuksiin tai niiden muotoihin on koottu erillisille sivuilla. Sivun voi vaikkapa tulostaa esille muistuttamaan, miten asiakasta voi ohjata ja kenelle kuntoutus on tarkoitettu.

SISÄLLYS

Ohjautuminen fysioterapeutin vastaanotolle - aikuiset (sote-keskus)

Ohjautuminen fysioterapeutin suoravastaanotolle

Ohjautuminen vastaanottotiimin fysioterapeutille

Ohjautuminen digifysioterapeutin vastaanotolle

Ohjautuminen fysioterapeutin vastaanotolle - lapset (sote-keskus)

Ohjautuminen toimintaterapeutin vastaanotolle (sote-keskus)

Ohjautuminen puheterapeutin vastaanotolle (sote-keskus)

Ohjautuminen sote-keskuksen apuvälinepalveluihin

Ohjautuminen lasten ja nuorten kuntoutustyöryhmään

Ohjautuminen aikuisten kuntoutustyöryhmään

Ohjautuminen Apuvälinekeskukseen (AVK)

Ohjautuminen erityistason kuntoutusalan ammattilaisten vastaanotolle

Ohjautuminen fysioterapeutin vastaanotolle – aikuiset (sote-keskus)

Kenelle?

Fysioterapeutin vastaanotolle voivat tulla kaikki hyvinvointialueen 18-vuotiaat ja sitä vanhemmat asukkaat, joilla on haasteita toimintakyvyssä, kuten tuki- ja liikuntaelimestön ongelmia, neurologisia oireita tai sairauksia, sydän- ja hengityselimistöön sairauksia, kiputiloja tai psykofyysisiä oireilua.

Palveluun ohjaavat tahot ja ammattilaiset...

- sote-keskuksen tai erityistason lääkäri tai muu ammattilainen
- asiakas voi ottaa myös omatoimisesti yhteyttä fysioterapeuttiin (käytännössä alueellisia eroja hyvinvointialueella)

Miten palveluun ohjaututaan?

- Asiakas ottaa itse yhteyttä fysioterapeuttiin (toisen ammattilaisen ohjaamana tai omatoimisesti) ja aika varataan puhelimitse, aika voidaan lähettää joskus myös kirjeitse
- LC-järjestelmässä on fysioterapeutin jono/pyyntökirja, jonne toinen ammattilainen voi laittaa asiakkaan jonoon

Kartoittava ensiarvio:

- Ajanvaraussoiton yhteydessä fysioterapeutti kartoittaa asiakkaan tilannetta ja selvittää,
  - kuuluuko asiakas sote-keskuksen fysioterapeutille vai esimerkiksi työterveyshuollon tai muun tahon fysioterapeutille,
  - kuuluuko asiakas fysioterapeutin vastaanotolle vai lääkärille (jos taustalla ei lääkärin vastaanottoa),
  - tarvitseeko asiakas fysioterapeutin vastaanottoa vai riittävätkö omahoito-ohjeet.
- Ajanvaraus tapahtuu asiakkaan oireeseen perustuvan kiireellisyyssuokituksen mukaan.

Kun palvelu päättyy, asiakas voidaan ohjata...

- yksityiselle palveluntuottajalle jatkokuntoutukseen omakustanteisesti (fysioterapia, naprapaatti ym.)
- sote-keskuksen fysioterapeutille jatkokuntoutukseen tai kuntoutustyöryhmän kautta ostopalveluna toteutettavaan jatkokuntoutukseen
- lääkärin tai hoitajan vastaanotolle, mielenterveyspalveluihin (psykiatrinen sairaanhoitaja) tai ikääntyneiden palveluihin
- kaupungin tai kunnan liikuntapalveluiden, kansalaisopiston tai järjestöjen (3.sektori) tuottamaan ryhmätoimintaan
- soittamaan vastaanottaneelle fysioterapeutille (jos kysyttävää esim. harjoitteista) tai lähiterveyspalveluihin (jos tulee uusi tarve palvelulle)

Ohjautuminen fysioterapeutin suoravastaanotolle

Miten palveluun ohjaututaan?

- Asiakas tai läheinen soittaa sote-keskuksen vastaanoton hoitajalle tai käy hoitajan vastaanotolla. Hoitaja tekee hoidontarpeen arvion ja tunnistaa asiakkaan tarpeen ja varaa ajan fysioterapeutin suoravastaanotolle.

Kenelle?

- Ihmisille, joilla on akuutti tuki- ja liikuntaelinvaiva, kun...
  - asiakas on 18-vuotias tai vanhempi
  - kivun kesto on alle 6 viikkoa, tai kipu on akuutti
  - kipu johtuu pienestä nitkahduksesta, krampinomaisesta tilasta tai kipu on alkanut esim. nopean liikkeen aikana
  - kivun voimakkuus mitattuna VAS 1-9
  - asiakkaalla ei ole virtsan tai ulostuksen pidätyksen ongelmia tai nilkan läpsymistä tai velttoa nilkkaa

Kenelle palvelu ei sovellu?

- alle 18-vuotiaat
- kuume-, trauma- ja syöpäpotilaat

Kun palvelu päättyy, asiakas voidaan ohjata...

- suoravastaanottoa toteuttavalle sote-keskuksen fysioterapeutin seurantakäynnille
- yksityiselle palveluntuottajalle jatkokuntoutukseen omakustanteisesti
- sote-keskuksen fysioterapeutille jatkokuntoutukseen tai kuntoutustyöryhmän kautta ostopalveluna toteutettavaan jatkokuntoutukseen
- kaupungin tai kunnan liikuntapalveluiden tuottamaan ryhmätoimintaan
- soittamaan vastaanottaneelle fysioterapeutille (jos kysyttävää esim. harjoitteista) tai vastaanoton hoitajalle (jos asiakkaalle tulee jokin uusi tarve palvelulle tai tilanne pahenee)

Ohjautuminen vastaanottotiimin fysioterapeutille

Miten palveluun ohjaudutaan?

- lääkärin tai sairaanhoitajan kautta, kun asiakas on yhteydessä sote-keskukseen tai käy vastaanotolla
- kutsuntatarkastusten kautta
- lääkäri tai sairaanhoitaja varaa ajan asiakkaalle fysioterapeutin kalenterista
- lääkäri tai hoitaja voi konsultoida puhelimitse vastaanottotiimin fysioterapeuttia ja mikäli fysioterapeutti toteaa, että asiakkaalla on tarve vastaanotolle, hän varaa ajan itse ja ilmoittaa ajan asiakkaalle

Kenelle?

- murtumapotilaat
- ihmiset, joilla on pitkään jatkuneita tuki- ja liikuntaelinvaivoja tai jotka ovat käyneet tuki- ja liikuntaelin vaivojen vuoksi useamman kerran lääkärin vastaanotolla (jotka eivät ohjaudu suoravastaanotolle)
- liikkumiseen ohjausta ja neuvontaa tarvitsevat, kun taustalla jännitystä tai pelkoa tai tarve painonhallintaan (esim. infarktin jälkeen tai kun sydämen vajaatoimintaa)
- epäily rannekanavaoireyhtymästä (asiakas käynyt aiemmin lääkärissä ja lääkäri todennut tarpeen rannekanavaoireyhtymän tutkimiselle)
- ihmiset, joilla kroonisia sairauksia, kuten COPD, astma

Palvelu ei ole tarkoitettu...

- ihmisille, joilla on akuutti tuki- ja liikuntaelinvaiva
- traumapotilaille
- alle 10-vuotiaille lapsille (ikäraja ei koske murtumapotilaita)
- neurologisille asiakkaille

Kun palvelu päättyy, asiakas voidaan ohjata...

- yksityiselle palveluntuottajalle jatkokuntoutukseen omakustanteisesti
- sote-keskuksen fysioterapeutille jatkokuntoutukseen
- sote-keskuksen apuvälinepalveluun, mikäli hänellä on tarve apuvälineelle
- kaupungin liikuntapalveluihin tai kansalaisopiston ryhmiin
- soittamaan vastaanoton numeroon, jos tilanne muuttuu tai tulee jokin uusi tarve palvelulle

Ohjautuminen digifysioterapeutille

Miten palveluun ohjaututaan?

- Digifysioterapeutille ohjaututaan hyvinvointialueen verkkosivuilla olevan chatbotin (Konsti) kautta - Konsti ohjaa asukkaan fysioterapian chattiin
- Etävastaanotolle ajan voi varata kansalaisen ajanvarauksen kautta

Kuka palveluun ohjaa?

- Toiset ammattilaiset, kuten lääkäri, hoitaja, fysioterapeutti

Kenelle ja missä tilanteissa palvelu on tarkoitettu?

- ihmisille, joilla on lieviä tuki- ja liikuntaelinoireita
- ihmisille, joilla on heikentynyt toimintakyky ja he tarvitsevat tukea kunnon palauttamiseen (pitkäaikaissairaat tai sairaalahoidossa olleet)
- ihmiset, joilla on nivelrikosta johtuvia oireita
- Kipsihoidon jälkeen, kun tarvitaan ohjeita kuntoutumiseen
- Operaatioiden jälkeiset ohjaukset ihmisille, joilla ei ole suunniteltua/protokollan mukaista fysioterapiaa palvelupolussa tai joille suunniteltu polku ei ole riittävä tuki
- Apuvälineisiin liittyvät asiat

Muuta huomioitavaa

- Palvelun hyödyntäminen vaatii
  - motivaatiota toimia oma-aloitteisesti ja itsenäisesti
  - perusdigitaalisten taitojen hallintaa

Kun palvelu päättyy, asiakas voidaan ohjata...

- liikuntatoimen tai 3. sektorin liikuntaryhmiin
- fysioterapeutin suoravastaanotolle
- lääkärin tai hoitajan vastaanotolle
- psykiatriselle sairaanhoitajalle
- ottamaan uudelleen yhteyttä puhelimitse vastaanottavaan fysioterapeuttiin tai fysioterapian ajanvaraukseen tai fysioterapian chatin kautta

Ohjautuminen fysioterapeutin vastaanotolle – lapset (sote-keskus)

Kenelle?

Fysioterapeutin vastaanotolle voivat tulla kaikki hyvinvointialueen lapset, joista on huolta tai joilla on haastetta liittyen tuki- ja liikuntaelimestöön, karkeamotoriikkaan tai neurologisiin oireisiin

Kenelle lasten fysioterapia ei ole tarkoitettu...

Fysioterapeutille ei kuulu ohjautua silloin, kun lapsella on yksittäisen lajitaidon oppimisessa haasteita (esim. luistelu, pyöräily)

Palveluun ohjaavat tahot ja ammattilaiset...

- Lastenneuvola
- Kouluterveydenhuolto
- Perusopetus
- Erityistason palvelut
- Toinen kuntoutusalan ammattilainen tai lääkäri
- Varhaiskasvatus
- Vanhempi tai läheinen

Miten palveluun ohjaututaan?

- Ammattilainen ottaa yhteyttä fysioterapeuttiin LifeCare-järjestelmän kautta joko kirjatun pyynnön FYS-näkymälle tai laittaen LC-viestin tai laittaen asiakkaan fysioterapeutin jonokirjalle
- Mikäli vanhempi tai läheinen ottaa yhteyttä suoraan fysioterapeuttiin, ajanvaraus toteutuu yhteydenoton aikana.
- Fysioterapeutti ottaa yhteyttä perheeseen ajan sopimiseksi puhelimitse tai kirjeitse

Kun palvelu päättyy, lapsi voidaan ohjata...

- fysioterapiakuntoutukseen sote-keskuksen fysioterapeutille tai yksityiselle palveluntuottajalle (hyvinvointialueen tai Kelan kustantamana)
  - jatkamaan kotiharjoittelua
  - harrastukseen tai muihin toimintakykyä tukeviin palveluihin
  - tarvittaessa asiakas tai perhe voi olla yhteydessä fysioterapeuttiin uudelleen
  - tarvittaessa asiakas ohjataan toisen ammattilaisen vastaanotolle tai jatkotutkimuksiin (esim. toimintaterapeutti, lääkäri)
-

Ohjautuminen toimintaterapeutin vastaanotolle (sote-keskus)

Kenelle?

Toimintaterapeutin vastaanotolle voivat ohjautua kaikki hyvinvointialueen asukkaat hyvinvointialueen yhteisten kriteerien (tulossa) mukaisesti - tarvittaessa toimintaterapeuttia ennalta konsultoiden.

Palveluun ohjaavat tahot ja ammattilaiset...

Lapset

- **Lastenneuvola** / neuvolatyöryhmä
- **Kouluterveydenhuolto** / oppilashuoltotyöryhmä
- Toinen kuntoutusalan ammattilainen tai lääkäri tai **psykologi**
- Varhaiskasvatus
- Erityistason palvelut
- Vanhempi tai läheinen
- Perusopetus

Aikuiset

- sairaalan toimintaterapeutin kautta - aikuinen tarvitsee kuntoutusta ennen kotiutumista paikallisella osastolla ollessaan

Miten palveluun ohjaudutaan?

- Toinen ammattilainen laittaa pyynnön TOI-näkymälle ja ilmoittaa asiakkaasta toimintaterapeutille lähettämällä LC-viestin tai laittamalla asiakkaan toimintaterapeutin jonokirjalle tai pyytäen asiakasta ottamaan yhteyttä ajanvaraukseen alueella sovitun käytännön mukaisesti
- Asiakas voidaan ohjata suunnittelutyöryhmästä toimintaterapeutille (entinen JIK-alue)
- Toimintaterapeutti soittaa kotiin ja sopii ajan tai lähettää sen kirjeitse kotiin

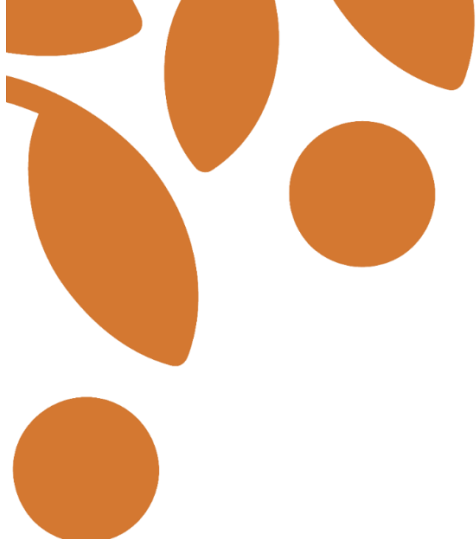
Kartoittava ensiarvio:

- Epäselvien ja kauan jonossa olleiden asiakkaiden kohdalla asiakkaan ajankohtaista tilannetta kartoitetaan puhelimitse ja tarvittaessa vanhempien luvalla tilannetta voidaan kartoittaa myös varhaiskasvatuksesta tai koulusta puhelimitse tai kartoittavalla käynnillä.
- Puhelimitse voidaan antaa joskus myös ohjeita kotiin ja vastaanottokäyntiä ei tarvita

Ensisijaisesti muihin palveluihin tulisi ohjata lapset/perheet, joilla on...

- kasvatuksen ja vanhemmuuden haasteita (ohjataan kasvatus- ja perheneuvolaan)
- tunnesäätelyn, käyttäytymisen tai keskittymisen haasteita (ohjataan psykologille)

Kun palvelu päättyy, asiakas voidaan ohjata...

- toimintaterapiakuntoutukseen sote-keskuksen toimintaterapeutille tai yksityiselle palveluntuottajalle (hyvinvointialueen tai Kelan kustantamana)
- tekemään kotiharjoitteita ja kuntoutumista tukeviin palveluihin (esim. lasten kerhot, järjestöjen toiminta)
- tarvittaessa tai joskus sovitusti asiakas tai perhe voi olla yhteydessä toimintaterapeuttiin uudelleen
- tarvittaessa asiakas ohjataan toisen ammattilaisen vastaanotolle tai jatkotutkimuksiin

Ohjautuminen puheterapeutin vastaanotolle (sote-keskus)

Kenelle?

Puheterapiaan/puheterapeutin arvioon pääsevät hyvinvointialueen kriteerien mukaisesti ne alueen asukkaat, joilla on puheen, kielen, kommunikaation, äänen tai syömisen haasteita.

Palveluun ohjaavat tahot ja ammattilaiset...

Lapset

- Lastenneuvola
- Vanhempi tai läheinen
- Toinen kuntoutusalan ammattilainen tai lääkäri tai psykologi
- Varhaiskasvatus
- Kouluterveydenhuolto
- Erityistason palvelut

Aikuiset:

- lääkäri

Miten palveluun ohjaudutaan?

- Sote-työntekijät kirjaavat pyynnön PUHE-näkymälle ja laittavat LC-viestin puheterapeutille
- Puheterapeutti ottaa yhteyttä puhelimitse palvelutarpeen kartoittamiseksi ja antaa tarvittaessa ohjeita ja harjoitusmateriaaleja kotiin (esim. änkytys) tai sopii tarvittaessa vastaanottoajan

Palvelun toteuttaminen

- Lasten puheterapia-arviot toteutetaan pääosin sote-keskuksen puheterapeutin toimesta, kuntoutus voidaan järjestää sote-keskuksen puheterapeutin toteuttamana tai yksityisen palveluntuottajan toteuttamana hyvinvointialueen tai Kelan kustantamana
- Aikuiset, joilla on puheterapian tarve (esim. äänen ongelmat) ja joilla ei ole hoitosuhdetta keskussairaalaan voivat hakeutua puheterapeutin arvioon lääkärin läheteellä. Arvioon voi päästä keskussairaalaan tai maksusitoumuksella yksityiselle palveluntuottajalle
- Aikuisten puheterapia toteutuu pääosin yksityisten palveluntuottajien toteuttamana hyvinvointialueen tai Kelan kustantamana

Kun palvelu päättyy, asiakas voidaan ohjata...

- puheterapiakuntoutukseen sote-keskuksen puheterapeutille tai yksityiselle palveluntuottajalle (hyvinvointialueen tai Kelan kustantamana)
- tekemään kotiharjoitteita ja kuntoutumista tukeviin palveluihin (esim. lasten kerhot)
- tarvittaessa asiakas tai perhe voi olla yhteydessä puheterapeuttiin uudelleen
- tarvittaessa asiakas ohjataan toisen ammattilaisen vastaanotolle tai jatkotutkimuksiin

Ohjautuminen lasten ja nuorten kuntoutustyöryhmiin

Miten palveluun ohjaututaan?

- Kuntoutustyöryhmiin asiakkaat ohjautuvat pääosin kuntoutusalan ammattilaisten tekemän arvion perusteella tai toteutuneen kuntoutusjakson ja kuntoutusta toteuttavan terapeutin tekemän kuntoutustarpeen jatkoarvion (kuntoutuspalaute) jälkeen.
- Asiakas tulee ohjata kuntoutustarpeen arviointiin ammattilaisen vastaanotolle tai mikäli asiakas on saanut kuntoutusta, tulee ohjata asiakkaan kuntouttavaa terapeuttia (palveluntuottaja) toimittamaan palaute PSOP-järjestelmän turvasähköpostin avulla hyvinvointialueen kuntoutuksen sihteerille.
- Lasten kuntoutustyöryhmiin ohjaututaan seuraavasti:
  - Hyvinvointialueen ammattilainen tekee lapselle/nuorelle arvion ja tuo lapsen/nuoren asian työryhmän päätettäväksi kuntoutustyöryhmään oman arvionsa jälkeen
  - Asiakkaat, joille on jo aikaisemmin myönnetty terapioiden, tulevat uudelleen käsittelyyn terapiajakson päätyttyä ja palveluntuottajan toimitettua kuntoutuspalautteet
  - Lastenneurologian, lastenpsykiatrian tai vammaispalvelun asiantuntija- ja terapiapalveluissa moniammatillisen työryhmän arviossa käynyt asiakas on saanut suosituksen kuntoutuksesta tai kuntoutuksista ja asia käsitellään kuntoutustyöryhmässä
- Kuntoutusalan ammattilaiset ja kuntoutuksen sihteerit voivat merkitä asiakkaan kuntoutustyöryhmän LifeCare-järjestelmässä olevalle jonokirjalle (2lkunp)
- Sihteerit merkitsee jonokirjalle (2lkunp) myös asiakkaat, joiden kuntoutuspalaute tulee hyvinvointialueelle PSOP-järjestelmän turvasähköpostin kautta (psop.kuntoutus@hyvaep.fi).
- Kuntoutustyöryhmien vastuusterapeutit siirtävät jonokirjalta asiakkaat työryhmänsä käsiteltäväksi.

Kuntoutustyöryhmissä käsitellään kuntoutuspäätöksiä, jotka koskettavat

- lääkinnällistä kuntoutusta, jonka suunnitellaan toteutuvan ostopalveluna ja
- tarvittaessa omana toimintana toteutuvaa lääkinnällistä kuntoutusta.

Kuntoutustyöryhmästä asiakas voidaan ohjata lääkinnällisen kuntoutuksen lisäksi...

- tarvittaessa muihin hyvinvointialueen ja muun toimijan palveluihin.

Ohjautuminen aikuisten kuntoutustyöryhmiin

Miten palveluun ohjaututaan?

- Kuntoutustyöryhmiin asiakkaat ohjautuvat pääosin kuntoutusalan ammattilaisten tekemän arvion perusteella tai toteutuneen kuntoutusjakson ja kuntoutusta toteuttavan terapeutin tekemän kuntoutustarpeen jatkoarvion (kuntoutuspalaute) jälkeen.
- Asiakas tulee ohjata kuntoutustarpeen arviointiin ammattilaisen vastaanotolle tai mikäli asiakas on saanut kuntoutusta, tulee ohjata asiakkaan kuntouttavaa terapeuttia (palveluntuottaja) toimittamaan palaute PSOP-järjestelmän turvasähköpostin avulla hyvinvointialueen kuntoutuksen sihteerille.
- Aikuisten kuntoutustyöryhmiin ohjaututaan seuraavasti:
  - Akuuttivaiheen neurologiset asiakkaat ohjautuvat kotiutusvaiheessa vaativan kuntoutuksen osaston kuntoutusohjaajan kautta
  - Hyvinvointialueen omat terapeutit tuovat asiakkaan asian työryhmän päätettäväksi oman arvionsa jälkeen
  - Aikaisemmin Kelan vaativaa lääkinnällistä kuntoutusta saaneet, joiden kuntoutusvastuu siirtyy hyvinvointialueelle (esim. 65 vuotta täyttäneet)
  - Asiakkaat, joille on jo aikaisemmin myönnetty terapioiden, tulevat uudelleen käsittelyyn terapiajakson päätyttyä palveluntuottajan toimitettua terapiapalautteet
- Kuntoutusalan ammattilaiset ja kuntoutuksen sihteerit voivat merkitä asiakkaan kuntoutustyöryhmän LifeCare-järjestelmässä olevalle jonokirjalle (2lkunp)
- Sihteerit merkitsee jonokirjalle (2lkunp) myös asiakkaat, joiden kuntoutuspalaute tulee hyvinvointialueelle PSOP-järjestelmän turvasähköpostin kautta (psop.kuntoutus@hyvaep.fi).
- Kuntoutustyöryhmien vastuuterapeutit siirtävät jonokirjalta asiakkaat työryhmänsä käsiteltäväksi.

Kuntoutustyöryhmissä käsitellään kuntoutuspäätöksiä, jotka koskettavat

- lääkinnällistä kuntoutusta, jonka suunnitellaan toteutuvan ostopalveluna,
- tarvittaessa omana toimintana toteutuvaa lääkinnällistä kuntoutusta,
- epäselviä apuvälinetarpeita.

Kuntoutustyöryhmästä asiakas voidaan ohjata lääkinnällisen kuntoutuksen lisäksi...

- sote-keskusten ryhmätoimintaan
- HYTE-palveluihin (esim. järjestöjen ym. tahojen järjestämät harrasteryhmät)

Ohjautuminen sote-keskuksen apuvälinepalveluihin

Kenelle?

Sote-keskuksen apuvälinepalvelut on tarkoitettu hyvinvointialueen asukkaille, joilla on sairauden, vamman tai kehitysviivästymän aiheuttama toimintakyvyn haaste ja heidän toimintakykyään voidaan parantaa tai sen heikkenemistä voidaan ehkäistä lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälinein jokapäiväisissä toimissa tai kuntoutumista edistää

Miten palveluun ohjaudutaan?

- Kuka voi ottaa yhteyttä?
  - asiakas itse
  - läheinen
  - asiakkaan kanssa toimiva ammattilainen (lääkäri, hoitaja, terapeutti tai muu)
- Yhteydenottokeinot
  - puhelu
  - sähköposti
  - fysioterapian chat
  - palveluaikana paikan päälle saapuminen (walk in)

Apuvälinetarpeen arvio

- Ensiarvio apuvälinetarpeesta tehdään puhelimitse, chatissa tai etävastaanotolla
- Asiakkaalle varataan tarvittaessa aika sote-keskuksen apuvälinepalveluun
- Joskus ammattilainen tekee käynnin asiakkaan kotiin tai asumisyksikköön tai pyytää esim. kotihoidon fysioterapeuttia tai yksityistä palveluntuottajaa arvioimaan tilannetta asiakkaan ympäristössä
- Apuvälinetarpeen arvio toteutetaan aina yksilöllisesti, apuväline luovutetaan asiakkaalle valtakunnallisiin lääkinnällisen kuntoutuksen apuvälineiden luovutusperusteisiin perustuen

Huomioitavaa apuvälineiden luovuttamisessa...

- jos vakuutusyhtiö tai valtionkonttori maksaa apuvälineen, luovuttamisen jälkeen tulee tehdä jälkivaade maksavalle taholle
- tehostetun palveluasumisen yksiköiden tulee hankkia tietyt apuvälineet itse (hyvinvointialueen ohje yksiköille)

Palvelun päättyessä / Kun apuväline on luovutettu...

- Asiakkaalle ohjataan, miten tulee toimia, kun apuvälineen tarve päättyy, jos apuvälinettä pitää huoltaa tai se pitää vaihtaa
- Asiakasta ohjataan olemaan yhteydessä sote-keskuksen apuvälinepalveluun tai muuhun apuvälineen luovuttaneeseen tahoon, mikäli apuvälineen käytössä ilmenee haasteita
- Asiakkaan oma terapeutti voi ohjata apuvälineen käytössä
- Asiakas voi saada maksusitoumuksen palveluntuottajalle, joka valmistaa tai luovuttaa apuvälineen (esim. tukituotteet, pohjalliset, peruukit, silmäproteesit ym.).
- Määräaikaishuoltoa vaativien apuvälineiden huollot organisoidaan sote-keskuksen apuvälinepalvelusta

Ohjautuminen Apuvälinekeskukseen (AVK)

Miten palveluun ohjaututaan?

- Apuvälinekeskuksen apuvälinepalveluihin ohjaututaan lähetteellä
  - lähete yksittäiseen apuvälinepalveluun tai
  - kokonaisapuvälinepalvelulähete
- Lääkäri tekee kokonaisapuvälinepalvelulähetteen ja sote-alan ammattilainen tekee lähetteen yksittäiseen apuvälinepalveluun
- Lähete tehdään ensisijaisesti sähköisenä. Seinäjoen keskussairaalan sote-työntekijät kirjaavat lähetteen/ pyynnön APUV- näkymälle ja lisäävät asiakkaan AVKPYY-ajanvarauskirjalle.
- Ennen lähetteen tekemistä tulee asiakkaalle tehdä toimintakyvyn kartoitus

Kenelle?

- Kokonaisapuvälinepalvelulähetteen lääkäri voi tehdä
  - vaikeasti liikuntavammaiselle, vaikeavammaiselle tai etenevää neurologista sairautta sairastavalle asiakkaalle, jonka toimintakyky on heikentynyt vaikeuttaen oleellisesti arjesta suoriutumista omassa toimintaympäristössä
  - lapsiasiakkaan lähete on voimassa yleensä 16-vuotiaaksi, iän täytyessä tarvitaan uusi toimintakyvyn arviointi
    - mikäli kokonaisapuvälinepalvelukriteerit täyttyvät edelleen, lääkäri voi tehdä uuden kokonaisapuvälinepalvelulähetteen, jolloin seuranta AVK:ssa jatkuu
    - mikäli kokonaisapuvälinepalvelukriteerit eivät tässä siirtymävaiheessa enää täyty, apuvälinepalveluiden osalta seurantavastuu siirtyy perustasolle
- erityistason arviota vaativaan apuvälinepalveluun lähetteen voi tehdä asiakkaalle, jolla on tarve
  - tietotekniselle apuvälineelle ja/tai kommunikoinnin apuvälineelle, ympäristönhallintaratkaisulle, raajaproteesille, sähköiselle liikkumisen apuvälineelle, erityisjalkineille ja jalkateräortooseille

Miten aika sovitaan asiakkaan kanssa?

- Apuvälinekeskuksen sihteeri ottaa vastaan lähetteet ja kuntoutuspalveluiden palvelualuejohtaja käsittelee lähetteet
- Palvelualuejohtajan käsittelyn jälkeen sihteeri antaa asiakkaalle vastaanottoajan tai laittaa lähetteen jonoon.
- Apuvälinekeskuksen työntekijä ohjelmoi lähetejonosta vastaanottoajan asiakkaalle.

Mitä apuvälinepalvelu sisältää?

- apuvälinetarpeen arvioinnin
- apuvälineiden sovituksen ja luovutuksen
- apuvälineen käytön opetuksen, seurannan, huollon
- asiakkaiden ohjauksen

Kriteerit palveluun pääsulle?

- Apuvälinepalvelun lähetekäytäntö ja -kriteerit erikoissairaanhoidon Apuvälinekeskukseen (löytyy: Intra (Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue - Asiakirjahakua M-files)

Kun palvelu päättyy...

- Yksittäisen apuvälinepalvelulähetteen kohdalla lähete suljetaan, kun asiakas on saanut tarvitsemansa apuvälineen. Lähete jätetään avoimeksi yksittäisen apuvälineen osalta, jos apuvälineen käytön seuranta ja huoltovastuu jäävät Apuvälinekeskukseen esimerkiksi sähkömopo ja tietotekniikka- ja kommunikaatioapuvälineratkaisut.
  - Kokonaisapuvälinepalveluasiakkaan lähete jää avoimeksi, jolloin asiakas tai hänen tukiverkostonsa voi olla suoraan yhteydessä Apuvälinekeskukseen esimerkiksi apuvälinetarpeen muuttuessa.
-

Ohjautuminen erityistason kuntoutusalan ammattilaisten vastaanotolle

Kenelle erityistason palvelut on suunnattu ja miten palveluun ohjaudutaan?

- erityistason palveluihin ohjaudutaan diagnoosin saamisen tai vahvan diagnoosiepäilyn perusteella silloin, kun kyseisen sairauden tai vamman hoitovastuu on erityistasolla
- palveluun ohjautumiseen **tarvitaan aina lääkärin lähete**
- erityistason kuntoutusalan ammattilaisten vastaanotoille ohjaudutaan osana hoitopolkua / -prosessia

Kuka tai mikä taho voi ohjata asiakkaan?

- sote-keskuksen lääkäri
- yksityinen lääkäri
- päivystyksen lääkäri

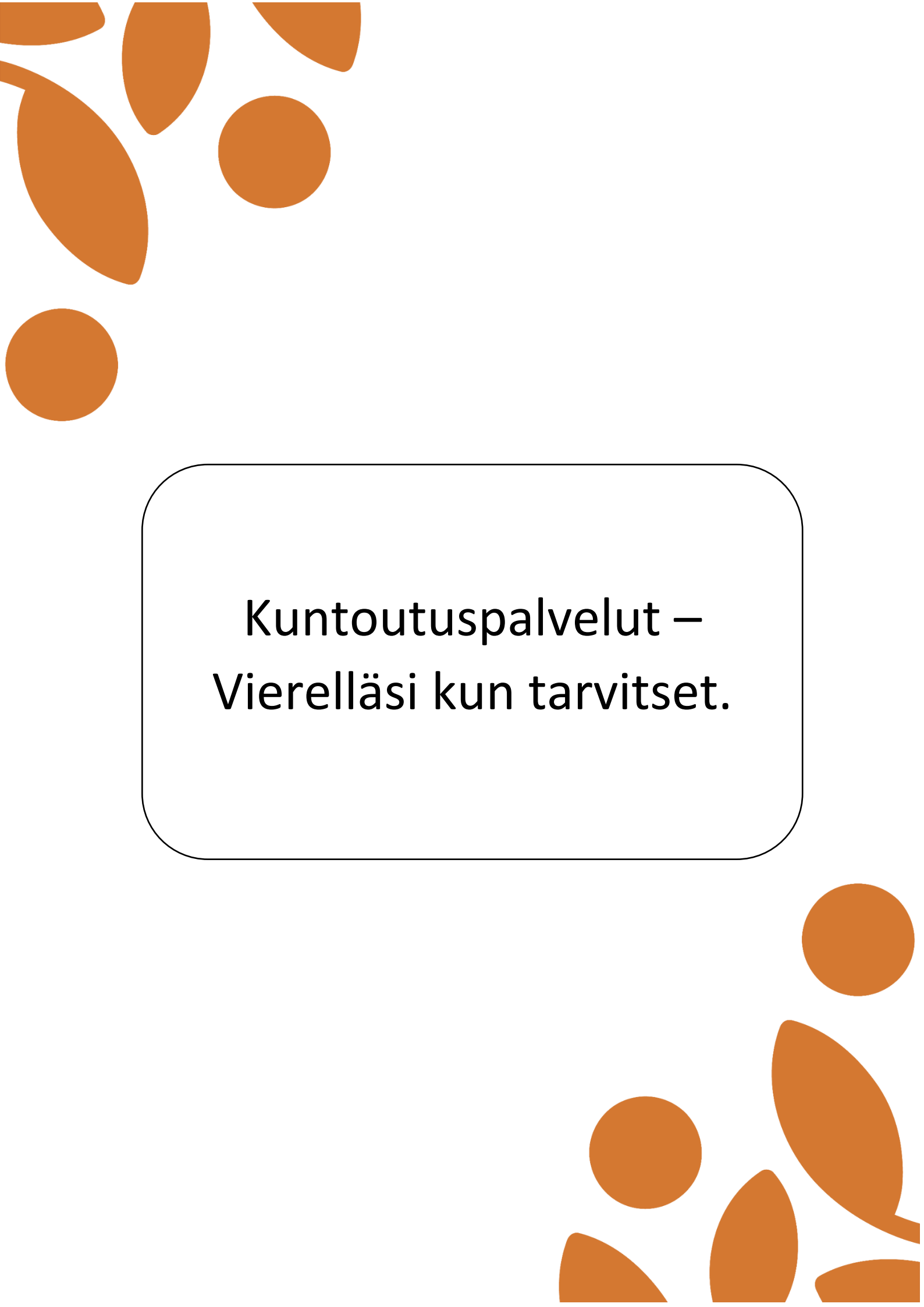
Erytyistasolla saatavilla olevia kuntoutuspalveluita

- fysioterapia
- toimintaterapia
- puheterapia
- ravitsemusterapia
- psykologipalvelut
- kuntoutusohjaus

Kun palvelu päättyy...

- hoitosuhteen aikana asiakas voi ottaa yhteyttä erityistason ammattilaiseen ja hoitosuhteen päättyessä sote-keskuksen ammattilaiseen
  - asiakas voidaan ohjata saamaan kuntoutusta Kelan, vakuutusyhtiön, hyvinvointialueen tai muun vastaavan tahon maksamana tai omakustanteisesti
-

Kuntoutuspalvelut –
Vierelläsi kun tarvitset.